

radi posesti Ptuja prevzeli tudi knezi v. Eggenberg, samo obrnjeno. Wurmberški Stubenbergi so izumrli 1699.

Str. 14. Dietrichstein.

Str. 17. Eggenberg: krokar, povzeli od *Colonna* (brez prstana)

Dr. M. Doblinger : Die Herren von Walsee, Wien 1906.

Strl 341. Ulrich IV iz linije Walsee - Drosendorf sin Joh. II. se pojavlja v listinah 1370 - 1400. 1384 se omenja kakor Hauptmann in der Steiermark u. als Herzog Wilhelms Hofmeister 1396-1398.

Umrli bržkone 1400, vsekakor pred 1401. Zadnji te linije je bil poročen z Elizabeto hčerko Henricha von Neitperg od 1385. L. 1411 se ona omenja kot vdova po smrti Eberharda VIII (VII?) Walsee - Graz, ki je umrl 1363 so si delili posest med drugimi potomci njegove tete, grofje Celjski in Ptujčani.

Str. 113 (387) Ulrich je zapustil svojemu Vetter Bernardu Ptujskemu feste Enzels fled z nekimi izjemami ter festen Weinburg und Gleichenberg. Če Bernardovo moško potomstvo izumre, padejo Engelsfeld in Weinburg den Vettern von Eks. Njegova mati Elsbeth Ptujka, žena pa Elsbeth Neitbergein.

Bratje matere so bili Bernard, Fridrik in Hertneid Ptujski. 1385 so se poravnali radi neke terjatve iz materine dediščine. Pozneje je bil jerob Bernarda Ptujskega, in ga je pridobil popolnoma zase, ko je postal polnoleten je izročil njemu več salzburških len v Ptuju in sklenil pogodbo, da podeduje del ptujске posesti, če bi Bernard brez otrok umrl.

XXII: št. 106 (str. 84) Item, ain auffgabbrief aussgangen von graff Herman von Cilli umb lehen und gutter lauteud herrn Pernhart von Pettau. Datum 1400.

Veroffl. d. Hist. Landes - Kommission für Steiermark XXII.

Joh. Loserth: Das Archiv des Hauses Stubenberg, Graz 1906.

12 / 13 ptujski gospodje in jih dediči Schaumbergi in Stubenbergi so ohranili svoje listine v dominikanskem samostanu v Ptuju - Oberes Kloster (notice arhivnega seznama iz 1467.) *Item, ain verzeichniss aussgangen von frauen Magdalena, gewon*
St. III str. 85 *Item, ain verzeichniss aussgangen von frauen Magdalena ge*

von Pettau lantund herrn Friderika^{en} von Pettau irem bruder ^{amrürer} den von Abensberg. Das Datum 1430.

XXVI. J.Loserth. Das Archiv etc.(supplement). Das Archiv Gutenberg .Graz 1908

XXVIII. J.Loserth. Das Arhiv etc. Suppl.II. Arhivregister von Wurmberg aus den Jahren 1498-1543. nebst einen Wurmberger Slossinventar 1535.Graz 1911.

Dr. Joh. Loserth: Geschichte des altsteische Herre und "rafenhaus Stabenberg Graz - "eipzig 1911.

Beiträge zur Erforschung steierischer Geschichtequellen XLIII(H. Pirchegger, A.Lang, Die Salzurger Lehne in Steiermark bis 1520 I.Teil 1937.

Str. 60, št.28.1387 *Burghaus* für Schloss Pettau durch Hans von Dybein für seine Oheim v.Pettau.

1358 Pernhart v.P. setzt zum Erbe ein Ulr.v. Walsee.

Groder C., Maria Neustift(Orna gora) u.dess Umgebung. Aufm.1855, S.66,70,202. (Der Aufmerksame)

Petschnigx Hans : Die Walfartskirche M.Neustift MCKd, 15,1870. SCV - CIX.

Miscellen, Culturchistorische(M.Neustift.) Correspondent für unteres Steiermark, 1862, N° 25, 26, 367.

Namestniški arhiv v Grazu Maria Neustift Benefični Fase 13.

Stele, CXVII 9.10.1937, str.16-21.

Beitr. zur Erforschung steierischer Geschichtsquellen.

XLIV(NFXII) - Alois Lang , Die Salzburger Lehen in Steiermark bis 1520.Graz

I.1937 II.1939.Hermann II.Oheim Friderich v.Pettau

I.Str.61.št.29.1428, 30 jun.Ptuj.

Med pričami, ki so pešatile Oheim Herman graf zu Cilli.Str. 64.št.32 1433 10.I. Ptuj.

Graf Hermann v. Cilli beurkundet die Vereinigung zwischen seinen Freund den Erzbischof Johann u.seinen Oheim Friderich von Pettau itd.

Friderich umrl 6.I.1438-

Stele, CXVII, 17.3.1937, str.24.

Laibov oltar: "evo krilo se zapira čez desno.

Angeli so slikani zeleno v zeleno. Sence so temnozelenene. Napis: 1603. Michael Honre(?) S.francisci..... prudersoft

In Vnteren Closter

Mesner

pei

S.Jergen

Na prtu z Jezusovo glavo je vrezana letnica 1581(desno od glave)

Tehnika slik na hrbtu je tudi tempera.

Hrbtni del prvotne predele je poslikan rjavo na rjavo z rastl. valovnico.

Gube oblek angelov so popolnoma drugačne kakor n.pr. umirajoči Mariji. Grafični sistem, ki je položen preko zelene osnove, je končno le črn.

Rokopisne značilnosti iste kakor pri gubanju prta.

Ozadje angelov cimetno.

Rastlinja na tleh delavniškega lica oltarja shematično, zeleno v zeleno slikano.

Približuje se resničnosti v 6 tipih, spoznal bi jagodo in praprot. Na praznični strani je rastlinje le še bolj shematično, predvsem pa bolj gosto. Drugače je tudi na tleh Vere icon.

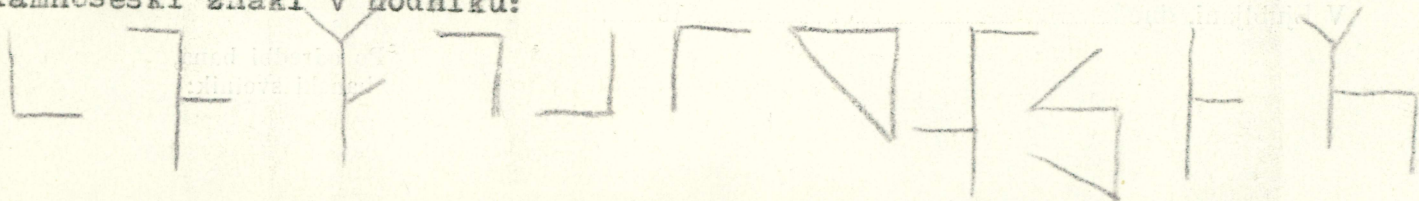
Slikar hrbtne strani je ta tip posnel, a bolj nedoločno.

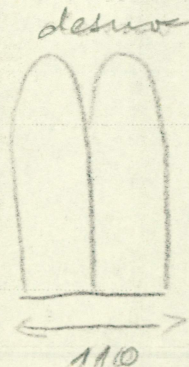
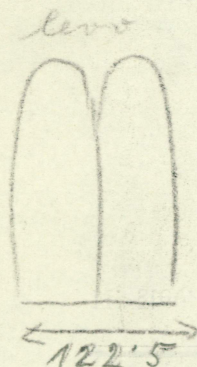
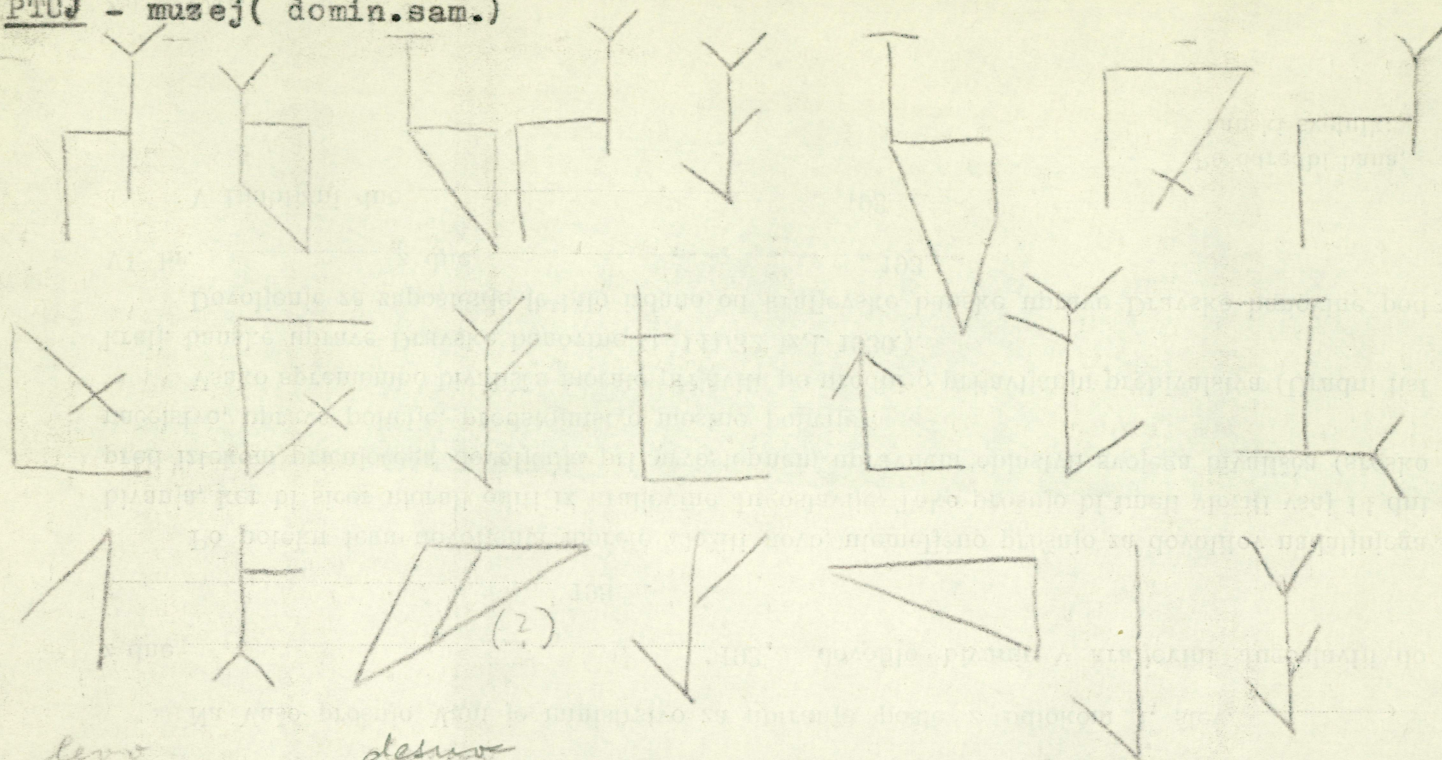
Grafični sistem gub oblek na hrbtu jem manj kaligrafičen kakor na predeli, predvsem pa položen na skoraj preoblikovano lokalno barvno osnovo.

Ozadja slik na hrbtu so temnoplava.

Stele, CXXII, 5.10.1948, str. 23-24.

Kamnoseški znaki v hodniku:

Razlika obeh oken velika. Desno ožje in nižje (radi loka) Noga stoji na 12 cm vis. pravokotni plošči in je (29 cm v kvadratu) manj široko razlezena kakor ona. Steber stoji na 13 cm vi. bazi ki ima spodnjo ploščo, široko razlezeno blazino ki jo od obročka loči žleb. Enak obroček je tudi pod brstnim kapitelom. Spodnji konec palice v oglu oboda okna je maskiran s palmeto

Cela baza levega stebra je 13.5 cm vis. ima 19 cm v kvadratu.

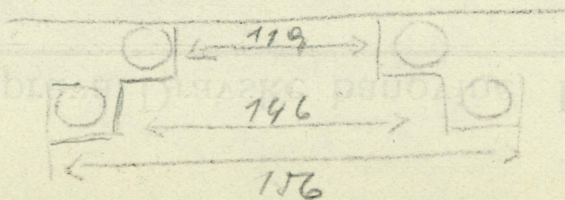
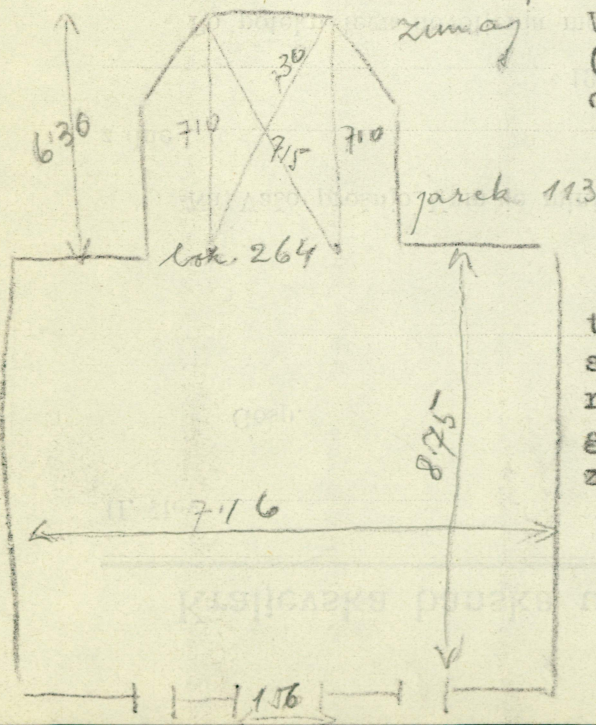
Ogel med spodnjo ploščo in blazino pokrit z listom. (palmetnim)

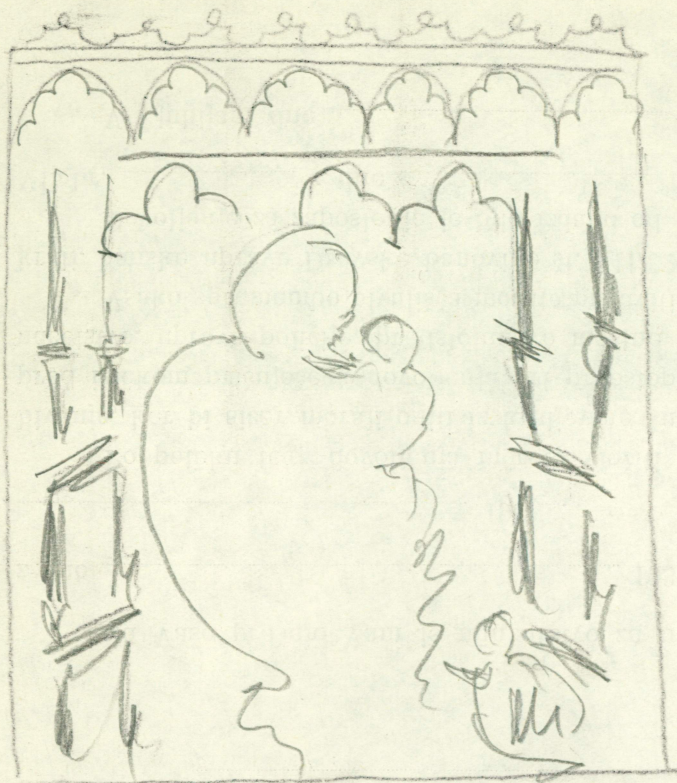
Kjer ločni žleb zadene kapitel je konec paskiran z listom.

Peščenčev torzo 37 cm vis, isti slog kot pri sklepnikih. Srednji del ženske postave z okrog vratom ovito naglavno na robovih nabrano ruto. Mehak solg gub. Desna roka odbita. Leva je držala sedečo postavo - Jezusa. Ena noga Jezusa ~~xxixix~~ s stopalom zavita v gubo obleke druge, ostane pred M. hrbtom. Stala je precej prosto, ker ni ostanek kjer bi ~~xxixixixix~~ se držala ostalega kipa. Gre nedvomno za Marijo. Ostanke rdeče in plave polihromacije.

Slika Marije:

V šilasto zaokroženem okviru z listnim ornamentom (rdeče na črnem ozadju) trikotni vrh s črnim ozadjem odrezan s krogovičnim motivom, konstruiran je perspektivično v prostor s predrto arhitekturo, rumenega na palvem ozadju postavljenega trona, bogate oblike, na katerem sedi nekoliko v svojo levo v diagonalo pomaknjena sedeča Mado-na v rdečem plašču, z belo suknjo in podšivko ter belim naglavnim pokrivalom. Na levi roki ji sedi otrok, ki obrača obraz k njej. Oba imata rdeče nimbe, Kristus z belim križem. Z desno sega k Marijini bradi in jo boža, leva sega navzdol, zdi se, da nekaj drži.

Marija ima na glavi bel šal. Desna rama in roka je uničena. Risba je črna. Črni zelo špičasti čevlji. Ob nogah kleči majhen dominikanski gvardijan. Glava uničena, roke dvignjene. Napis okrog v uniciali:

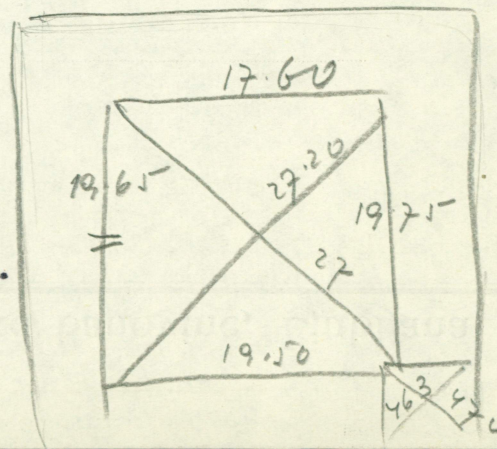
+
Nicola...^(d)e Zeranovia. SV. I^m
mno , .^o.m (?) .CCC.L.

Ob sosednji popolnoma uničeni sliki s podobnim okvirom(od figure samo ne= razločni ostanki) se čita napis:
+ Anno D...^(am)ni.M.CCC..... en.

Od napisov ob škofih se ne da nič prebrati. Škofje držijo napise(oči= vidno) v rokah.

Stele, CXXV, 19.7.1933, str. 14-19.

Stele, CXXV, 23.7.1933, str. 25.

Marian - Wendt, Austria Sacra VI, 299.F.Raisp.Pettau, Steiermarks älteste Stadt.Graz 1858,S.109ff.

Die Gründung dieses Convents wird in das Jahr 1230 versetzt, und sowohl der Tätigkeit des Erzbischofs Eberhard II. von Salzburg als der Grossmuth der Witwe Firedrichs von Pettau, namens Mechtildis, zugeschrieben.

Die ersten Ansiedler sollen aus dem Dominicanerkloster Friesach in Kärnten gekommen sein. Bei der Aufhebung des Klosters im J.1786 lebten noch 6 Mönche und 3 Laienbrüder in demselben, seither wurde es zu einer Kaserne umgestaltet.

a. Priorensiegel.

13.Jahrh. Lapidarschrift zwischen Perlenlinien.

+ S.PRIORIS.B TOVI - NSIS . ORDINIS .PD'.

Der auf dem Throne sitzende Heiland mit erhobenen Händen oberhalb eines Rundbogens, in welchem der nach rechts gewandte betende Prior kniet. Spitz - oval, G.40.25 Mm., im Jahre 1242 vom Subprior Heinrich benützt(nach einem Abgusse und vormerke der Smitmer'schen Siegelsammlung) und noch 1418 in Gebrauch(vrgl. Urkd.4683 des st. L.Arch.)

15.Jahrh. Minuskel zwischen Perlenlinien, das Siegelfeld umschliesst überdies ein mit Kreuzchen besetzter Stufenrand.

+ * S * prioris * pettoviensis - * ordinis *
predicatorum.

(Sigillum prioris pettoviensis ordinis Prädicatorum)

Geteiltes Siegelfeld, oben der Heiland mit Kopfschein und Strahlenkreuz und zum Segen erhobenen Händen. Daneben im Felde zwei kleine sechstralige Sterne Unterhalb in einer Rundbogennische der nach rechts gekehrte knieende Prior mit gefalteten Händen. Spitz - oval, G.58 / 30 Mm.in rotem Wachs an Urkunde vom J.1467 (Nr.7206 und 7906a) des steierm.Landes - Archivs.)

b. Conventsiegel.

13.Jahrh. Lapidarschrift zwischen Perlenlinien.

+ .S.(CONVET . PETOVIE - N . ORDINISPDI(CTO

Auf einem Throne die h.Maria mit dem Kinde auf dem linken Arm. Die Köpfe beider

Figur sind mit Heiligenscheine umgeben. Spitz - oval G.44/27 Mm. Nach einem Abguss der Smit merschen Sammlung (Q.464) der es zum Jahre 1279 stellt.

14.Jahrh.Lapidar - Schrift zwischen Perlenlinien, welche beiderseits von je einer feinen Linie begrenzt sind.

+ S . << O V E T V S . P E T T O V I C E N O R D I S F R M P D I C << .

Auf einem Trone die h.Mutter mit dem Kinde auf dem linken Arme, in der Rechten einen Lilienszepter.(Fir.29) Spitz - oval G.54 / 35 Mm. rohe Arbeit. In Rotem Wachs an Urkunden während der J.1357 - 1467 nachgewiesen.

15.Jahrh. Minuskel zwischen Perlenlinien.

. S . c o v e t . p e t o v i e n - o r d i s - f r m - p d i c a t o r u m . (Sigillum conventus Pettoviensis ordinis fratrum Praedicatorum 1471)

Die gekrönte Maria mit dem Kinde auf einem von einer zierlichen Console getragenen Trone. Mit der Rechten hält sie das Kind, dessen Haupt mit Nimbus mit dem Strahlenkreuze umgibt, in der Linken einen Kreuzstab. Das ganze bedeckt ein prächtiger, von zwei Säulen getragener Tronhimmel mit spitzbogen, ragenden Giebeln und Fialen geschmückt, welcher in der Mitte durch einen turmartigen Aufsatz mit flachem Dache seinen Abschluss findet. Spitz - oval G.58 / 34 Mm. in rotem Wachs an Urkunde 7906 des steierr.Landesarchivs, vom J.1482.

Slike: Fig.29. pečat domin.samostana.

MDZK: št.19 - 20, 1.1874, str. 248-249.

Die Siegel des steierr. Abteien und Convents des Mittelalters von dr.A.Luschn.

Ta samostan je najstarejši med tremi ptujskimi samostani. Zanj je dala zemljišče 1.1230 Matilda, vdova Friderika Ptujkega in po prizadevnjau salzburškega škofa Eberharda II je bil še tisto leto postavljen samostan. Bil je prvi samostan tega reda na Štajerskem. -sti škof in pozneje oglejski

patriarh sta samostanu dajala razne privilegije. Dobrotniki samostana so bili tudi ptujski grofje, stubenberški grofje itd. Prvi dominikanci so prišli iz Friesach na Koroškem pod priorjem Otonom. Ptujski grofje so imeli tu svojo kripto. Tu so tudi l.1438 pokopali zadnjega Ptujčana Friderika, k čemu terega nagrobna plošča je na gradu. Kot sklepa mo iz različnih domin. listin je imela cerkev 12 oltarjev, ki o bili posvečeni l.1620 in l.1707. L.1785 so samostan ukinili, samostan in c. so porabili v vojaške namene. L.1792 pa so samostan spremenili v bolnišnico cerkev pa v skladišče. Od nekdanje cerkve se je ohranilo samo še pročelje s podobami in slikamine presno.

Dom in svet, l.1896, str.634,69 1 - 692

v Fr. Kovačič: Gospodarska zgodovina dominikanskega samostana v Ptuj.
ČZN IX. 1913. str. 59-120.

Dne 6. januarja l. 1438. je zatisnil oči zadnji moški potomec mogočnih ptujskih gospodov, mladi in razuzdani Friderik V. Gotovo pod vtiskom tega pretresljivega dogodka je Konrad Pesničar sebi in svoji rodpvini v minoritski cerkvi v Ptuj l. 1438. dal postaviti nagrobni spomenik in sicer svojemu očetu Ulriku in bratu Janezu. Ta spomenik se še dandanes vidi v minoritski cerkvi na tleh pri vhodu v prezbiterij in je še dobro ohranjen, dasi ljudje že stoletja hodijo po njem. Nagrobni kamen, dobro ohranjen klesarsko delo, je iz rdečega marmorja 220 cm dolg, 132 cm širok.

Ob robu ima naslednji napis v gotičnih črkah:

Nachxp̃ii gepu-rd m•cccc.xxx viii. hat. der edl vesst churat pessnic:
er. den. stain. lassen. machen. dar vnder. begraben. leit. vireich. pesnic:
sejn. vat'vn. hans. des. vorgenattn. kurant. prvd. der Got genad.

Na zgornjem delu plošče je lepo izdelan grb Pesničarjev: kamenita piramida, nad zaprto čelado truplo bradatega moža z visoko čepico, iz katere moli čop perja, ki sega v gornjo linijo napisa. Lasje na glavi so spleteni v kito, ki se spuščča navzdol izpod čepice ter se proti koncu za vozlom razpusti v lahke lasne štrene.

V zgornjem pravem kotu se vidi križ, na katerem visi zmaj. To znamenje nam kaže, da nam je rod Pesničarjev zasledovati v starodavne, bajeslovne čase, ko so se vitezi Pesniški kot krščanski vitezi bojevali s temnimi slvražnimi močmi.

Fr. Kovačič: Vitezi Pesničarji. ČZN. IX. 1912. str. 14.

France Stele: K stavbni zgodovini dominikanskega samostana v Ptuju.
ČZN. XXVIII. 1933. str. 161 - 189.

France Stele: Umetnostna zgodovina v Ptuju po vojni. 1. V dominikanskem samostanu.
ČZN. XXVIII. 1933. str. 240.

France Stele: Najdbe v bivšem dominikanskem samostanu v Ptuju.
ČZN. XXIII. 1928. str. 185 - 191.

Sev.stena slavloloka. Na močnem okr.1.cm debelem ometu freska predstavlja-
joča v vrhnjem delu v sredi rumena, črno orisan sedež s sedečo še neraz-
ločno figuro z nimбом. Vidi se del črno orisano zelenkaste draperije. Levo
odtod arhitektura s stebrom, kjer kleči figura, ki igra na harfo. Glavna
figura verjetno Marija. Desno od nje del figure, ki se sklanja k nji in
obe sedita na sedežu z istim naslonjalom. Mogoče Jezus pri kronanju Matere?
Pod sovdom je vidnih 5 glav z nimbi. Desno od njih stoječa figura z nimбом.
Čas sr.14.st., mogoče v zvezi s slikami v hodniku.

ca 160 šir, približno enako visoko.

Na juž. steni ladje ~~xx~~ kaže črn obris na neko figuro.

Stele, IIA, 19.4.1947, str. 7-8.

Na južni steni slavloloka ostanek fresk kakih 80 cm od tal in kak meter
višje. Višja slika predstavlja skupino 3 deklic pod gotskim lokom, oble-
čene so modno in prav tako frizirane. Vsaka drži okrogel predmet v
rokah, mogoče jabolko ali lučko. Od leve se steguje k nji roka četrte
figure s prav takim okroglim predmetom. Mogoče zgodba sv. Nikolaja, če so
lučke pa pametne in nespametne device, kar je manj verjetno. Deklice
so vidne do pasu in v prijaznem sožitju. Spodaj ometan pas ali balustrada
za katero stojе. Nad njimi drug vodoraven pas v raznih barvah. Stranski
sta obrnjeni k srednji, ki ima rumene lase. Desna ji polaga desno roko

PTUJ - dominikanski samostan - bivša cerkev.

na ramo, levo ima stegnjeno predseboj! Srednja drži v levi jabolko, z desno pa boža, leva pa drži jabolko. Desna se obrača k nji, levica je navrta!, desno pa drži naprej pred pasom. Posebnost je, da je jabolko tako pri četrti figuri kakor pri ti srednji v konturi vrezano v omet. prav tako palec roke, ki ga drži. Obleka je mehka, vselej tunika z dolgimi prillegajočimi se rokavi, okroglo izrerenzan vrat, čez pas prav tako prillegajoča se vrhnja obleka druge barve z dolgim podvratnim izrezom in veliko luknjo mesto rokava. Ubrisi so črni, tunika levo svetlo modra, vrhnja suknja živo rdeča. Čisto risarsko brez modelacije v barvi. Sreda 14. stol.

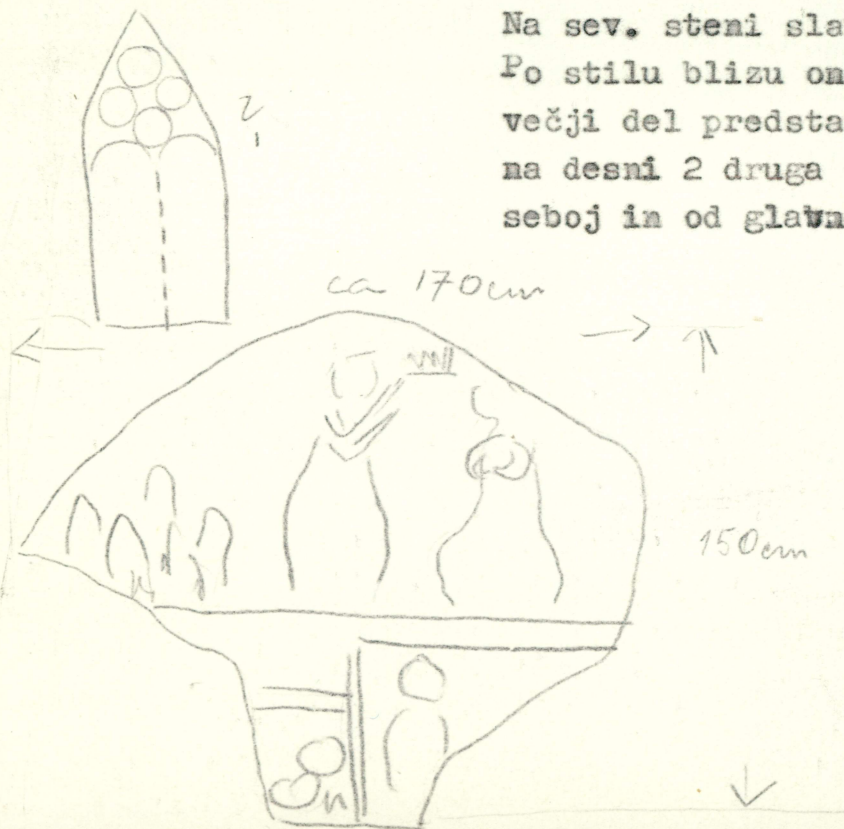
Spodaj so vidne draperije 2 ali 3 stoječih figur. Površina je naključvana. Tudi tu lepa radeča in umazano plavkasta barva. Na sev. steni so odkrili na podnožju slavolokove stene kamnito trilistno šilasto gotsko zaključeno odprtino - dolbino z močnim porezom prednjega robu. Mogoče shramba za sv. olje. Slika na tej strani ni pokazala bistveno ^{mnogo} ~~bolj~~. Verjetno kronanje Marije.

Stele, IIA, 17.5.1947, str. 13-14.

PTUJ - dominikanski samostan

V seg. steni blizu nekdanjega slavloloka so odkrili gotsko okno zelo ostrošilastega vr a z ostanki krogovičja 2.50 x zunanja širina 1.40 notranja 1.10m. Krogovičje je zavzemalo približno polovico cele višine. V sredi spod je bilo skoraj gotovo dvodelno s stebričkom. Konstruirano je iz kroga, luskinčast peščenec. Prednji rob zelo močno posnet.

Na sev. steni slavloloka ostanki fresk sr. 14. stol. Po stilu blizu onim iz križnega hodnika. Gornji večji del predstavlja Marijino kronanje, pod tem na desni 2 druga ostanka deljena s pasovi med seboj in od glavnega.

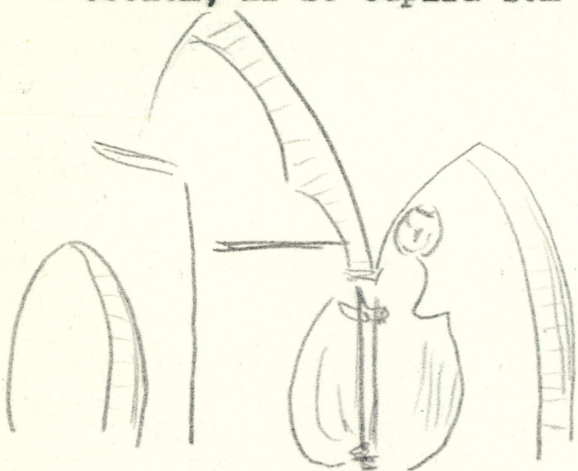
Mehko črno konturirano, barvno samo polnijo elegantno risbo. Zelena rumena, k vianko rdeči nagibajoča se rudeča. Mesna figura sedeča obrnjena k levi figuri v polprofilu, prekrižuje roke na prsih - glavo rahlo sklanja. Glava razen konture obrisa obraza je uničena. Suknja (tunika) umazano zelena (?).

PTUJ - dominikanski stamostan

plašč svetla, danes nedoločna barva. Leva figura se obrača prav tako v polprofilu k desni, plašč ima sledove zelene barve, tunika nerazločna, glava do 2/3 ~~okrnjena~~ ohranjena a nerazločna, v nimbu črni rombi, posne-
majoči vložke iz kamna. Leve roke dviga k glavi Marijini, verjetno je držala krono, desno dviga predse v višini obraza, kakor, da nekaj pri-
poveduje. Tron je nizek rumen in ima vodoravno zaključeno hrbtišče. Levo
od tod zelena draperija zastora ali figura, ter deli drobne arhitekture
z loki in stebričkom v ospredju. Za stebričkom s hrbta vidna sedeča figura
ki se zdi, da igra na harfo ali podobno. Podij trona je prav tako rumen.
Pod tem levo dve nimbirani glavi pred črnim ozadjem. Majhna in velika
neke vrste razmerje in otroka do matere kot pri Glykofiluzi.
Desna figura je vinsko rdeča stoječa do kolen, obrnjena v svojo levo s
temnim nimбом, sicer pa nerazločna.
Na juž. steni spod desno naključvana draperija 2 ali treh stoječih figur
in desni zaključni okvir. Barve so svetlo živo rudeča. temna skoraj
olivna in ostanki več ali manj zelene.
Prizor z deklicami višje gori med dvema vodoravnima pasovoma pod po-
tlačeno ločno odprtino figure vidne do čez pas. Ozadje železnato sinje
bleka zelena, živo rdeča, lasje rumeni, konture črne. Levo ob gotškrm
stebričku, katerega prekriva se kaže roka z okroglim predmetom(jabolko?)

Poka se zdi okrokavičena, na kar kažejo gube, roka je desna. Ob stebričku je drug tanjši navpičen drog, ki ga drže prsti leve roke, vidi se tudi kos draperije - verjetno Miklavžev pastorage.

Velikost ca 50 šir. cm 80 viš. Spodnji odlomek ca 80 šir in ca 60 viš. Figura, ki igra na harfo ali podoben inštrument pri kornanju sedi pod obokom, ki se odpira sem s stebričkom. Verjetno je angelj.

Stele, IV.A.5.7.1947, str. 5-7'

Köln - Andreas kloster

Freske v prvi kapeli na moški strani Deisis. Ob straneh sv. Bernardus in sv. Bonaventura. Bernard po svoji kompoziciji hudo ~~spominja~~ odgovarja sv. škofu v domin. sam. iste gube, poudarjanje kontur, tekoče gubanje, palica v roki in tudi bradati tip obraza, ki je zelo značilen. Čas 1. pol. 14. stol. ali n. 15. st.

Stele XI.A. 1928, str. 12'-13'